

TEKST & TOELICHTING

**WET NORMALISERING
RECHTSPOSITIE AMBTENAREN**

TEKST & TOELICHTING

WET NORMALISERING

RECHTSPOSITIE AMBTENAREN

Mr. drs. E.G.M. Huisman
Dr. mr. S.F.H. Jellinghaus

TEKST & TOELICHTING WET NORMALISERING RECHTSPOSITIE AMBTENAREN

Berghauser Pont Publishing

Postbus 14580

1001 LB Amsterdam

www.berghauserpont.nl

Omslagontwerp: Rosanna Zito, Zedline.

1e druk, 2016

ISBN: 9789-4919-30-74-4

NUR: 825

© 2016 Berghauser Pont Publishing

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg besteed is, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen enkele aansprakelijkheid voor eventuele (druk) fouten en onvolledigheden, noch voor gevolgen hiervan.

Voorwoord

Op dinsdag 8 november 2016 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel Normalisering rechtspositie ambtenaren aangenomen. Hierdoor zal het merendeel van de ambtenaren in de toekomst een werknemer in de zin van het Burgerlijk Wetboek worden.

Voor de huidige ambtenaar geldt het publieke ambtenarenrecht, wat primair terug te vinden is in de van toepassing zijnde rechtspositieregeling. Daarnaast geldt ook de Ambtenarenwet. Deze bepaalt voor de ambtenaar onder meer dat hij zich moet houden aan de integriteitsregelingen en dat er sprake is van een goed overheidswerkgever en goed ambtenaarschap. Het merendeel van de ambtenaren zal na inwerkingtreding van deze wet in het vervolg werkzaam zijn op basis van een arbeidsovereenkomst in plaats van een publiekrechtelijke aanstelling. Belangrijke uitzonderingen hierop zijn de rechters, de militairen (inclusief het burgerpersoneel) en de politieambtenaren (inclusief burgerpersoneel). Voor deze overheidsmedewerkers blijft gelden dat zij op publiekrechtelijk basis werkzaam zijn. Er is zware politieke druk om de thans geldende regeling aan te passen.

Voor de genormaliseerde ambtenaar geldt dat deze, na invoering van het wetsvoorstel, vallen onder het Burgerlijk Wetboek. Er is sprake van een arbeidsovereenkomst, waarbinnen ambtenaar en overheidswerkgever in principe vrijelijk afspraken kunnen maken. Dit vormt een fundamenteel verschil met de oude situatie. In het verlengde hiervan zal bij geschillen niet meer verplicht bezwaar en beroep hoeven te worden ingesteld. Bij geschillen zal de gang naar de kantonrechter kunnen worden gemaakt. De rechtspositie van de ambtenaar wordt in het vervolg gevonden in af te sluiten cao's, personeelshandboeken en de inhoud van de individuele arbeidsovereenkomst.

Wel zal nog steeds op grond van de van toepassing zijnde Ambtenarenwet door de overheidswerkgever een integriteitsbeleid moeten worden gevoerd (incl. de ambtseed) en mag de overheidswerkgever in bepaalde

gevallen inbreuk maken op de grondrechten van de ambtenaar. Dit verschilt niet met de huidige situatie.

Minister Plasterk heeft aangegeven dat de nieuwe regeling in werking treedt per 1 januari, circa 2,5-3 jaren na het plaatsen van de nieuwe Ambtenarenwet in het Staatsblad. Op het moment dat de wet in werking treedt, treedt deze direct in werking. Voor de genormaliseerde ambtenaren bepaalt de overgangsregeling dat hun publieke aanstelling per datum inwerkingtreding van rechtswege (automatisch) overgezet naar een individuele (privaatrechtelijke) arbeidsovereenkomst. Alle bestaande rechtspositieregelingen vervallen per inwerkingtredingsdatum. Wel zullen besluiten die voor de datum van invoering zijn genomen hun werking behouden, inclusief de mogelijkheid om bezwaar en beroep hiertegen in te stellen.

Hierboven is al aangegeven dat de rechtspositiereglementen per datum van de inwerkingtreding vervallen. Het is de wens van de opstellers van de wet dat voor die datum tussen overheidswerkgever en vakorganisatie(s) een cao is afgesloten. Deze moet dan de arbeidsvoorwaardelijke kaders regelen. Mocht er op die datum nog geen cao zijn afgesloten dan blijven de rechtspositieregelingen zoals deze op het laatste moment golden van kracht. Deze rechtspositieregeling wordt dan geacht te werken 'als ware het een collectieve arbeidsovereenkomst'. Mocht er een strijd ontstaan met de Ambtenarenwet of dwingendrechtelijke wettelijke bepalingen, dan gaan die voor.

De aankomende jaren zullen dus in het teken staan van het vormgeven van het transitieproces. Hierbij zijn uiteraard de uitlatingen tijdens de parlementaire behandeling van belang omdat die richtinggevend zijn voor de invulling. Ook zijn ze uiteraard van belang als de verandering eenmaal heeft plaatsgevonden en het merendeel van de ambtenaren is genormaliseerd.

Tot slot gaat speciale dank voor het verzamelen van de Toelichting uit naar de juridisch medewerkers van ons kantoor.

Tilburg, november 2016

Mr. drs. E.G.M. Huisman en dr. mr. S.F.H. Jellinghaus

Inhoud

Voorwoord	V
Lijst van afkortingen	XIII
ARTIKEL I	1
§ 1. Algemene bepalingen	1
Artikel 1	1
Toelichting artikel 1	1
ARTIKEL 2	3
Toelichting artikel 2	3
ARTIKEL 3	9
Toelichting artikel 3	10
ARTIKEL 4	29
§ 2. Verplichtingen van overheidswerkgevers	29
Artikel 4	29
Toelichting artikel 4	29
ARTIKEL 5	33
Toelichting artikel 5	34
ARTIKEL 6	37
Toelichting artikel 6	37
ARTIKEL 7	39
Toelichting artikel 7	39
ARTIKEL 8	41
Toelichting artikel 8	42

ARTIKEL 9	45
Toelichting artikel 9	45
ARTIKEL 10	47
Toelichting artikel 10	47
ARTIKEL 11	51
Toelichting artikel 11	51
ARTIKEL 12	53
§ 4. Vertrouwensfuncties	53
Artikel 12	53
Toelichting artikel 12	53
ARTIKEL 13	55
Toelichting artikel 13	55
ARTIKEL 14	57
Toelichting artikel 14	57
ARTIKEL 15	69
Toelichting artikel 15	69
ARTIKEL 16	73
Toelichting artikel 16	73
ARTIKEL 17	77
Toelichting artikel 17	77
ARTIKEL 18	93
Toelichting artikel 18	93
ARTIKEL II	95

ARTIKEL IIa	97
Toelichting artikel IIa onderdeel A	98
ARTIKEL IIb	99
Artikel 12°	99
Artikel 13	100
Toelichting	101
ARTIKELEN IIc t/m IId	103
ARTIKEL III	105
Toelichting artikel III	105
ARTIKEL IV	107
Toelichting artikel IV	107
ARTIKEL V	109
ARTIKEL VI	111
Toelichting bij de artikelen V en VI	111
ARTIKEL VII	113
Toelichting artikel VII	113
ARTIKEL VIII	115
Toelichting artikel VIII	117
ARTIKEL VIIa	119
Toelichting artikel IX	119
ARTIKELEN VIIIb en IX	121
ARTIKEL IXa	123

ARTIKEL IXb	125
ARTIKEL X	127
Toelichting artikel X	127
ARTIKEL XI	137
ARTIKEL XIa	139
ARTIKEL XII	141
Toelichting artikel XII	141
Trefwoordenregister	145

Lijst van afkortingen

AIVD	Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst
AIVD-medewerkers	Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst-medewerkers
ARAR	Algemeen Rijksambtenarenreglement
Ambv	Algemene maatregel van bestuur
Awb	Algemene wet bestuursrecht
Angb	Algemene wet gelijke behandeling
BES-eilanden	Bonaire, St. Eustatius en Saba – eilanden
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BW	Burgerlijk Wetboek
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Cao-afspraken	Collectieve arbeidsovereenkomst-afspraken
CDA	Christen-Democratisch Appèl
CDA-fractie	Christen-Democratisch Appèl-fractie
Deeltijd-zbo	Deeltijd zelfstandig bestuursorgaan
e.d.	En dergelijke
EG	Europese Gemeenschap
EGTS	Europese Groepering voor territoriale samenwerking
EGTS-verordening	Europese Groepering voor territoriale samenwerking-verordening
ESH	Europees Sociaal Handvest
Fulltime-zbo	Fulltime zelfstandig bestuursorgaan
Kaderwet	Kaderwet zelfstandige bestuursorganen
KNMI-raad	Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut-raad
Memorie	Memorie van Toelichting
Minister van BZK	Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
MIVD	Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst
MvT	Memorie van Toelichting
Nr.	nummer
P&O	Personeel en Organisatie

PbEU	Publicatieblad van de Europese Unie
PbEU L	Publicatieblad van de Europese Unie <i>Legislatio</i>
PvdA	Partij van de Arbeid
PvdA-fractie	Partij van de Arbeid-fractie
ROP	Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid
SGP	Staatkundig Gereformeerde Partij
SGP-fractie	Staatkundig Gereformeerde Partij-fractie
Stb.	Staatsblad
TNO-wet	Toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek-wet
Uitvoeringswet EGTS-verordening	Uitvoeringswet Europese Groepering voor territoriale samenwerking-verordening
VVD	Volkspartij voor Vrijheid en Democratie
VVD-fractie	Volkspartij voor Vrijheid en Democratie-fractie
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
Zbo	Zelfstandig bestuursorgaan
Zbo-register	Zelfstandig bestuursorgaan-register